

KERKÜK HALK ŞÂİRİ MUSTAFA GÖKKAYA

"14 Temmuz 1959 Yılında Kerkük Türklerine karşı uygulanan katliamdan duyduğu acıları "1959 Temmuz Bayramı" adlı şiiriyle anlatmıştır."

Dr. Cengiz KETENE*

1910 yılında Kerkük'ün Bulak mahallesinde doğdu. Orta halli bir aileye mensup olan Mustafa'nın babası Abdüssamed kayacılık yaparak geçimini temin ediyordu. Şâir henüz küçük yaşta iken hayat mücadelesine başladı ve baba sanatı olan kayacılık mesleğini sürdürdü. Gökkaya 22 yaşına kadar okul hayatından mahrum kaldı. Daha sonra Kerkük'teki bir gece okuluna kaydını yapıp, üç yıl tahsil gördü. Şâirin babasının yanık ve içli bir sese sahip olması edebî yönünün gelişmesine yardım etti. Bilindiği gibi eskiden Kerkük'teki kıraathânelerde Türk âşıklarının hayat hikâyeleri ve şiirlerini anlatan kitaplar okunurdu. "Mustafa Gökkaya buralarda okunan âşıkların şiirlerinin etikisinde kaldığını ve onları dinlemekten büyük zevk aldığını ifade etmiştir."¹

Şiirlerinin çoğunda vatan ve millet sevgisini dile getirir. Büyük vatan şâiri Namık Kemal'in etkisinde kaldığını söyleyen şâir, âdeta Kerkük şehrini şiirleştirir. "Kerkük Şarkısı" adlı şiiri tanınmış Kerkük'lü ses sanatçısı "Abdurrahman Kızılay" tarafından bestelenip, okundu.²

Daha önce de belirttiğimiz gibi, Gökkaya vatan sevgisini ve milletin çektiği acıları açık bir dille şiirlerinde ifade etmiştir. 14 Temmuz 1959 yılında Kerkük Türklerine karşı uygulanan katliamdan duyduğu acıları aşağıdaki "1959 Temmuz Bayramı" adlı şiiriyle şöyle anlatır:

Nene bayram olmadı
Bahım babam gelmedi
Neninçin zuben çeket,
Babam nişin almadı
Nene babam gelmedi
Menim sabrım kalmadı

Gün battı gece oldu
Bilmirem nece oldu
Dünya gözüm ögünde

Renk renk alaca oldu
Nene babam gelmedi
Menim sabrım kalmadı

Nene neden ağlısan
Kapıları bağılsan
Nişin Türkmen kesiller
Uşahları sahlısan
Nene babam gelmedi
Menim sabrım kalmadı

Gene nenem yığladı
Cigerimi dağladı
Balam, Türkmen kesiller
Evde meni sahladı
Nene babam gelmedi
Menim sabrım kalmadı

Nene yığlar kız yığlar
Oğlan yığlar yüz yığlar
Birbirin kucağlayıp,
Dize vurur diz yığlar
Nene babam gelmedi
Menim sahrım kalmadı

Hoyrat dalında büyük bir usta sayılan şâirin şiirleri "Kardeşlik" dergisi ile "Yaralı Kerkük" adlı küçük bir şiir kitabında yayımlandı. Birkaç yıl önce hakkın rahmetine kavuşan Gökkaya'nın şu hoyratı ile sözlerimize son verirken, edebî hatırasını dâima gönüllerimizde taşıyacağımızı beyan etmekten kendimizi alamıyoruz.

Ay çıtı ayaz oldu
Gün çıtı dayaz oldu
Genç ömrüm umud gözler
Sakkalım bayaz oldu.

1 Kardeşlik sayı 133,34, 552, Bağdat, 1972

2 Bu şarkının sözleri Prof. Dr. Ahmet B. Erçilasun tarafından kaleme alınan "Irak Türkleri ve Edebiyatları" adlı makalede bulunduğundan burada tekrar vermeye lüzum görmedik Bkz. S. 4 (Derginin notu)

* Selçuk Üniversitesi Öğretim Görevlisi